

Ανωνυμοποιημένη έκδοση

Μετάφραση

C-707/21 – 1

Υπόθεση C-707/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

24 Νοεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Cour de cassation (Γαλλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

17 Νοεμβρίου 2021

Αναιρεσείουσα:

Recamier SA

Αναιρεσίβλητος:

BR

[παραλειπόμενα]

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ COUR DE CASSATION, PREMIÈRE CHAMBRE CIVILE
(ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΑΚΥΡΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ, ΠΡΩΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ
ΤΜΗΜΑ),
ΤΗΣ 17ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021

Η εταιρία Recamier, ανώνυμη εταιρία, η οποία εδρεύει [παραλειπόμενα] στο Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο), άσκησε [παραλειπόμενα] αίτηση αναιρέσεως [παραλειπόμενα] κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 4 Ιουνίου 2019 το cour d'appel de Versailles (12e chambre) (εφετείο Βερσαλλιών, 12ο τμήμα, Γαλλία), στη διαφορά μεταξύ αυτής και του BR, κατοίκου [παραλειπόμενα] La Garenne-Colombes (Γαλλία), αναιρεσίβλητου.

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [δικονομικά στοιχεία]

[T]ο première chambre civile (πρώτο πολιτικό τμήμα) του Cour de cassation (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία), [παραλειπόμενα] [σύνθεση], αφού διασκέφθηκε κατά νόμον, εξέδωσε την παρούσα απόφαση.

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

- 1 Σύμφωνα με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση (εφετείο Βερσαλλιών, 4 Ιουνίου 2019), η οποία εκδόθηκε κατόπιν αναπομπής μετά από αναίρεση (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, πρώτο πολιτικό τμήμα, 4 Ιουλίου 2018, αίτηση αναίρεσεως αριθ. 17-20.610), η λουξεμβουργιανή εταιρία Recamier ενήγαγε τον BR ενώπιον των λουξεμβουργιανών δικαστηρίων με αίτημα την καταβολή ποσών λόγω υπεξαίρεσης στοιχείων ενεργητικού την οποία τέλεσε στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων του ως διαχειριστή. Με απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2012, το cour d'appel de Luxembourg (εφετείο Λουξεμβούργου, Λουξεμβούργο) έκρινε αβάσιμο το αίτημα. Έκανε δεκτό ότι, καθώς τα προβαλλόμενα παραπτώματα συνιστούσαν ενέργειες τελεσθείσες από διαχειριστή στο πλαίσιο της εκτέλεσης της εντολής του, η ευθύνη του BR ήταν συμβατικής φύσεως και ότι, συνεπώς, το αίτημα που στηριζόταν ρητώς σε οιονεί αδικοπρακτική ευθύνη έπρεπε να κηρυχθεί απαράδεκτο κατ' εφαρμογήν της αρχής της μη συρροής συμβατικής και αδικοπρακτικής ευθύνης.
- 2 Στις 24 Φεβρουαρίου 2012 η εταιρία Recamier άσκησε αγωγή κατά του BR ενώπιον του tribunal de commerce de Nanterre (εμποροδικείου Nanterre, Γαλλία) με αίτημα την καταβολή των ίδιων ποσών, λόγω των ίδιων περιστατικών, βάσει των διατάξεων του λουξεμβουργιανού δικαίου σχετικά με τη συμβατική ευθύνη.
- 3 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το εφετείο κήρυξε απαράδεκτη την αγωγή της εταιρίας Recamier, για τον λόγο ότι το δεδικασμένο των λουξεμβουργιανών δικαστηρίων έπρεπε να κριθεί υπό το πρίσμα του γαλλικού δικονομικού δικαίου, σύμφωνα με το οποίο ο αιτών ένδικη προστασία οφείλει να προβάλει ήδη από τη διαδικασία που αφορά την πρώτη αίτηση παροχής ένδικης προστασίας το σύνολο των ισχυρισμών που θεωρεί πρόσφορους προς στήριξή της (η λεγόμενη αρχή της συγκεντρώσεως των ισχυρισμών). Συνήγαγε ότι, καθώς οι διάδικοι, οι ιδιότητές τους και το αίτημα ήταν πανομοιότυπα στη δίκη επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του εφετείου του Λουξεμβούργου και στην ενώπιόν του δίκη και το αίτημα αποζημιώσεως στηριζόταν στην ίδια αιτία, ήτοι στην υπεξαίρεση στοιχείων ενεργητικού που καταλογίζεται στον BR, η εταιρία Recamier δεν ήταν σε θέση να επικαλεστεί παραδεκτώς νομική βάση διαφορετική από εκείνη που δεν είχε επικαλεστεί εγκαίρως.

Εφαρμοστές διατάξεις

Το δίκαιο της Ένωσης

- 4 Το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»), ορίζει τα εξής:

«Απόφαση που εκδίδεται σε κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία.»

Το εθνικό δίκαιο

- 5 Το άρθρο 480 του code de procédure civile (Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) ορίζει τα εξής:

«Η απόφαση που επιλύει στο διατακτικό της το σύνολο ή μέρος της διαφοράς, ή εκείνη στο πλαίσιο της οποίας το επιληφθέν δικαστήριο αποφαινεται επί δικονομικής ενστάσεως ή επί ενστάσεως απαραδέκτου ή επί οποιουδήποτε άλλου παρεμπόδιου ζητήματος, αποτελεί, από τη δημοσίευσή της, δεδικασμένο όσον αφορά το ζήτημα που κρίθηκε.

Ως διαφορά νοείται το αντικείμενο της διαφοράς όπως προσδιορίζεται από το άρθρο 4.»

Το άρθρο 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου κώδικα ορίζει τα εξής:

«Το αντικείμενο της διαφοράς καθορίζεται βάσει των εκατέρωθεν αιτημάτων των διαδίκων.»

- 6 Το άρθρο 1351, νυν άρθρο 1355, του code civil (αστικού κώδικα), ορίζει τα εξής:

«Το δεδικασμένο καλύπτει μόνον τα ζητήματα που αποτέλεσαν αντικείμενο της απόφασης. Πρέπει να προβάλλεται το ίδιο αίτημα, η αίτηση παροχής ένδικης προστασίας να στηρίζεται στην ίδια αιτία, να αφορά τους ίδιους διαδίκους και να ασκείται από τους ίδιους διαδίκους και κατά των ίδιων διαδίκων υπό την αυτή ιδιότητα.»

- 7 Σύμφωνα με απόφαση της ολομέλειας του Cour de cassation (Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου) της 7ης Ιουλίου 2006 (αίτηση αναιρέσεως αριθ. 04-10.672, Bull. civ. αριθ. 8), ο αιτών ένδικη προστασία οφείλει να προβάλει ήδη από τη διαδικασία που αφορά την πρώτη αίτηση παροχής ένδικης προστασίας το σύνολο των ισχυρισμών που θεωρεί πρόσφορους προς στήριξή της. Ο αιτών ένδικη προστασία δεν μπορεί να αμφισβητήσει παραδεκτώς την ταυτότητα της αιτίας δύο αιτήσεων παροχής ένδικης προστασίας επικαλούμενος νομική βάση την οποία δεν είχε προβάλει εγκαίρως. Προσक्रούει συνεπώς στην αρχή του

δεδικασμένου η επίκληση από διάδικο συμβατικής ευθύνης προς επιδίκαση αποζημίωσης για προκληθείσα ζημία όταν το αίτημά του περί επιδίκασης αποζημιώσεως για την ίδια ζημία λόγω αδικοπρακτικής ευθύνης έχει απορριφθεί με τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου ενώπιον του οποίου δεν είχε προβάλει ισχυρισμό περί συμβατικής ευθύνης (απόφαση του δεύτερου πολιτικού τμήματος του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου της 25ης Οκτωβρίου 2007, αίτηση αναιρέσεως αριθ. 06-19.524, Bull. 2007, II, αριθ. 241).

Θέσεις των διαδίκων

- 8 Η εταιρία Recamier υποστηρίζει ότι το δεδικασμένο της λουξεμβουργιανής απόφασης δεν πρέπει να κριθεί υπό το πρίσμα του γαλλικού δικαίου, αλλά πρέπει να κριθεί είτε υπό το πρίσμα αυτοτελούς ερμηνείας της έννοιας αυτής στο πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης είτε υπό το πρίσμα του λουξεμβουργιανού δικαίου, καθόσον η αναγνώριση αλλοδαπής αποφάσεως δεν δύναται να αναπτύσσει στο κράτος αναγνώρισεως εκτενέστερες έννομες συνέπειες από ό,τι στο κράτος εκδόσεώς της, το δε λουξεμβουργιανό δίκαιο δεν αναγνωρίζει την αρχή της συγκεντρώσεως των ισχυρισμών.
- 9 Ο BR υποστηρίζει ότι δυνάμει κανόνα του δημοσίου διεθνούς δικαίου κάθε κράτος διαθέτει αποκλειστική δικαιοδοσία όσον αφορά την εσωτερική του οργάνωση, ήτοι την καθίδρυση των διαφόρων οργάνων του, την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ τους και τη θέσπιση των κανόνων λειτουργίας τους, με αποτέλεσμα το δικονομικό δίκαιο να είναι κατ' ανάγκην το δίκαιο του δικάζοντος δικαστή και να μην εφαρμόζονται εν προκειμένω οι κανόνες περί συγκρούσεως δικαίων.
- 10 Ο γενικός εισαγγελέας προτείνει, κατά κύριο λόγο, την εφαρμογή του λουξεμβουργιανού δικαίου και, επικουρικώς, προδικαστική παραπομπή.

Λόγοι που δικαιολογούν την προδικαστική παραπομπή

- 11 Αφενός, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει κρίνει ότι «αλλοδαπή απόφαση που έχει αναγνωριστεί δυνάμει του άρθρου 26 της Συμβάσεως [των Βρυξελλών] πρέπει, καταρχήν, να αναπτύσσει στο κράτος αναγνώρισεως τις ίδιες συνέπειες με εκείνες που αναπτύσσει στο κράτος εκδόσεώς της» (Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988, Hoffmann, 145/86).
- 12 Αφετέρου, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έθεσε την αρχή του αυτοτελούς ορισμού της έννοιας του δεδικασμένου στο δίκαιο της Ένωσης (Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απόφαση της 12ης Νοεμβρίου 2012, Gothaer Allgemeine Versicherung κ.λπ., C-456/11, σκέψεις 39 και 40) ως εξής:

«Η υποχρέωση περί ομοιόμορφης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης προϋποθέτει ότι ο εν λόγω περιορισμός προσδιορίζεται επακριβώς σε επίπεδο της

Ένωσης και ότι τούτο δεν εξαρτάται από τους αφορώντες την ισχύ του δεδικασμένου διαφορετικούς εθνικούς κανόνες.

Η έννοια του δεδικασμένου κατά το δίκαιο της Ένωσης δεν εστιάζεται αποκλειστικώς στο διατακτικό της επίδικης δικαστικής αποφάσεως, αλλά επεκτείνεται και στο σκεπτικό της το οποίο αποτελεί το αναγκαίο υπόβαθρο του διατακτικού της και συνιστά ως εκ τούτου αναπόσπαστο μέρος αυτού [βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 1ης Ιουνίου 2006, P & O European Ferries (Vizcaya) και Diputación Foral de Vizcaya κατά Επιτροπής, C-442/03 P και C-471/03 P, Συλλογή 2006, σ. I-4845, σκέψη 44, καθώς και της 19ης Απριλίου 2012, Artogodan κατά Επιτροπής, C-221/10 P, σκέψη 87].»

- 13 Το Cour de Cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) διερωτάται αν ο αυτοτελής ορισμός του δεδικασμένου αφορά το σύνολο των όρων και των έννομων συνεπειών του ή αν ορισμένοι όροι και έννομες συνέπειες του δύνανται να καθορίζονται από το δίκαιο του επιληφθέντος δικαστηρίου και/ή το δίκαιο του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση.
- 14 Στην πρώτη περίπτωση, το ως άνω δικαστήριο διερωτάται αν δύο αιτήσεις παροχής ένδικης προστασίας που υποβάλλονται στην κρίση των δικαστηρίων δύο κρατών μελών πρέπει να θεωρηθεί ότι, υπό το πρίσμα του αυτοτελούς ορισμού του δεδικασμένου, έχουν την ίδια αιτία όταν ο αιτών ένδικη προστασία επικαλείται πανομοιότυπα πραγματικά περιστατικά αλλά προβάλλει διαφορετικούς νομικούς ισχυρισμούς.
- 15 Διερωτάται ειδικότερα αν δύο αιτήσεις παροχής ένδικης προστασίας που στηρίζονται η μία στη συμβατική ευθύνη και η άλλη στην αδικοπρακτική ευθύνη, αλλά αφορούν την ίδια έννομη σχέση, όπως η εκτέλεση εντολής διαχειριστή, πρέπει να θεωρηθεί ότι έχουν την «ίδια αιτία», κατά την έννοια της απόφασης Gubisch Maschinenfabrik (Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 8 Δεκεμβρίου 1987, 144/86).
- 16 Στη δεύτερη περίπτωση, το Cour de Cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο) διερωτάται αν το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001[,] κατ' εφαρμογήν του οποίου έχει κριθεί ότι μια δικαστική απόφαση πρέπει να κυκλοφορεί στα κράτη μέλη με το ίδιο περιεχόμενο και τις ίδιες έννομες συνέπειες με εκείνες που έχει στο κράτος μέλος στο οποίο εκδόθηκε[,] επιβάλλει να λαμβάνεται υπόψη το δίκαιο του δικαστηρίου που την έχει εκδώσει ή επιτρέπει, όσον αφορά τις δικονομικές συνέπειες που συνδέονται με αυτή, την εφαρμογή του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, το Cour de Cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο):

Έχοντας υπόψη το άρθρο 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

ΥΠΟΒΑΛΛΕΙ στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1°/ Έχει το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»), την έννοια ότι ο αυτοτελής ορισμός του δεδικασμένου αφορά το σύνολο των όρων και των έννομων συνεπειών του ή ο καθορισμός ορισμένων εξ αυτών είναι δυνατό να απόκειται εν μέρει στο δίκαιο του επιληφθέντος δικαστηρίου και/ή του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση;

2°/ Στην πρώτη περίπτωση, πρέπει να θεωρηθεί ότι, υπό το πρίσμα του αυτοτελούς ορισμού του δεδικασμένου, οι αιτήσεις παροχής ένδικης προστασίας που υποβάλλονται στην κρίση των δικαστηρίων δύο κρατών μελών έχουν την ίδια αιτία όταν ο αιτών ένδικη προστασία επικαλείται πανομοιότυπα πραγματικά περιστατικά αλλά προβάλλει διαφορετικούς νομικούς ισχυρισμούς;

3°/ Θεωρείται ότι έχουν την ίδια αιτία δύο αιτήσεις παροχής ένδικης προστασίας που στηρίζονται η μία στη συμβατική ευθύνη και η άλλη στην αδικοπρακτική ευθύνη, αλλά αφορούν την ίδια έννομη σχέση, όπως η εκτέλεση εντολής διαχειριστή;

4°/ Στη δεύτερη περίπτωση, έχει το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001, κατ' εφαρμογήν του οποίου έχει κριθεί ότι μια δικαστική απόφαση πρέπει να κυκλοφορεί στα κράτη μέλη με το ίδιο περιεχόμενο και τις ίδιες έννομες συνέπειες με εκείνες που έχει στο κράτος μέλος στο οποίο εκδόθηκε, την έννοια ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το δίκαιο του δικαστηρίου που την έχει εκδώσει ή επιτρέπει, όσον αφορά τις δικονομικές συνέπειες που συνδέονται με αυτή, την εφαρμογή του δικαίου του δικάζοντος δικαστή;»

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [αναστολή της διαδικασίας, στοιχεία εθνικής δικονομίας]